

ŠOS: Neliberální klub s rostoucím globálním významem

- CZ24 News | 12. září 2022

Šanghajska organizace pro spolupráci patří mezi největší regionální organizace na světě, jejíž členové představují přibližně třetinu světového HDP, přibližně 40 % světové populace a téměř dvě třetiny euroasijské pevniny.

22. summit vedoucích představitelů Šanghajske organizace pro spolupráci ([ŠOS](#)), který se [uskuteční](#) 15. a 16. září, bude prvním osobním setkáním tohoto středoasijského uskupení od roku 2019. Tento summit pravděpodobně poskytne Si Ťin-pchingovi a Vladimiru Putinovi první osobní setkání od ruské invaze na Ukrajinu a loňského vyhlášení „partnerství na věčné časy“.

V minulosti byla ŠOS jako asijské kontinentální centrum ze strany západních vědců a analytiků přehlížena. To se může v aktuálním geopolitickém kontextu změnit. V poslední době dodává tomuto uskupení energii větší sbližování ruských a čínských zájmů a také rostoucí význam Střední Asie.

Rozšíření o Írán

„Jedním z hlavních [cílů](#) summitu v [Samarkandu](#) je bezpochyby otázka dalšího rozšíření rodiny ŠOS. „V rámci zasedání Rady hlav států se očekává podpis memoranda o závazku Íránské islámské republiky získat status člena,“ upozornil Anvar Nasirov z Mezinárodního institutu pro Střední Asii.

Očekává se, že na summitu budou podepsány dokumenty o navázání spolupráce mezi ŠOS a různými mezinárodními a regionálními organizacemi. Kromě toho bude připraven k přijetí další důležitý dokument, kterým je *Komplexní plán provádění Smlouvy o dobrém sousedství, přátelství a dlouhodobé spolupráci ŠOS na období 2023-2027*. Hlavní důraz je kladen na rozvoj obchodních a hospodářských vztahů. Proto byla stanovena konkrétní opatření k dalšímu posílení průmyslové spolupráce, investičního partnerství, energetiky, dopravy, informací a telekomunikací, zemědělství, cel atd.

Kromě výše uvedených oblastí se ŠOS zaměřuje rovněž na bezpečnostní spolupráci.

Pokusy o zajištění vlastní bezpečnosti na úkor jiných zemí jsou nepřijatelné

Dne 24. srpna 2022 se v Taškentu [konalo](#) zasedání ministrů obrany. Ministři si vyměnili názory na aktuální otázky mezinárodní a regionální bezpečnosti. Také nastínili další kroky k posílení obranné a bezpečnostní spolupráce.

Účastníci konstatovali, že pokusy o zajištění vlastní bezpečnosti na úkor jiných zemí jsou nepřijatelné. Vývoj, který se v současnosti odehrává ve světě, ukazuje, že vznik spravedlivého multipolárního světového řádu založeného na všeobecně uznávaných zásadách mezinárodního práva, multilateralismu, jakož i rovné, sdílené, nedělitelné, inkluzivní a udržitelné bezpečnosti nelze zvrátit.

Ministři ocenili vysokou úroveň vzájemného porozumění mezi členskými státy ŠOS a dohodli se, že

budou pokračovat ve spolupráci s cílem zlepšit bezpečnost a stabilitu v celém prostoru ŠOS, mimo jiné pokud jde o překonání negativních důsledků pandemie Covid-19.

Ministři obrany se domnívají, že neprodlené urovnání situace v Afghánistánu je jedním z klíčových faktorů zachování a posílení bezpečnosti a stability v rámci prostoru ŠOS.

Ministři se dohodli, že budou i nadále usilovat o posílení přátelských a sousedských vztahů mezi členskými státy ŠOS a o rozšíření bezpečnostní spolupráce s cílem zajistit mír, stabilitu a udržitelný rozvoj v regionu. V této souvislosti se vyslovili pro zintenzivnění praktické spolupráce ŠOS s dalšími regionálními partnerskými organizacemi. Dále vyjádřili odhodlání rozšířit vzájemnou vojenskou spolupráci a uvítali iniciativu Ruska pozvat členské státy ŠOS k účasti na strategickém velitelském cvičení „[Vostok 2022](#)“, které pořádají ozbrojené síly Ruské federace.

Saúdská Arábie, Katar a Egypt jako další partneři pro dialog

ŠOS se neopírá jen o členy, ale tato organizace má širší záběr. Status pozorovatele [mají](#) Mongolsko, Afghánistán a Bělorusko, zatímco Srí Lanka, Turecko, Kambodža, Ázerbájdžán, Nepál a Arménie jsou partneři pro dialog, k nimž se na nadcházejícím zasedání připojí Saúdská Arábie, Katar a Egypt.

Summit v roce 2022 je aktuální připomínkou toho, jak důležitou se tato zóna stala, jak významné je její členství. „Vzhledem ke geopolitickému významu středoasijského prostoru pro dynamiku světové politiky, rozsahu členství v ŠOS a jejím rozhodně neliberálním ambicím je třeba brát tento orgán vážně, a ne jen jako kulisu pro setkání Putina a Si Ťin-pchinga,“ míní [Nick Bisley](#), děkan humanitních a společenských věd a profesor mezinárodních vztahů na La Trobe University.

[ZDROJ](#)